

[Sigsgaard.]

længere ned, kunne vi få enkelte repræsentanter for de lidt yngre aldersgrupper, ville jeg synes, det var udmærket.

Modstanderne af valgretsalderens nedsættelse til 18 år siger, at valgretsalder og myndighedsalder må følges ad, og at det er uforsvarligt gennem nedsættelse af myndighedsalderen at prisgive de unge for rovdirene i afbetalingsjunglen. Vi er ikke uenige i det sidste, det ville være uforsvarligt — selv om vi samtidig mener, at valgretsalder og myndighedsalder ikke nødvendigvis behøver at følges ad. Imidlertid mener vi faktisk, at det ville være udmærket at nedsætte myndighedsalderen til 18 år også, men samtidig må de 18-21-årige og alle andre beskyttes bedre i afbetalingshandelen, end de kan blive med den nuværende lovgivning.

Det er bemærkelsesværdigt, at alle hidtil har talt varmt om ungdommens medindflydelse, og at man nu bekender kulør. Hvis venstrefolkene og med dem de fleste af de konservative virkelig ønskede en nedsættelse af valgretsalderen, ville de jo ikke med piber og tromme forsøge at jage deres vælgere af hus nu, for at de kan stemme nedsættelsen ned. Ønskede de virkelig en nedsættelse, ville de måske opretholde det standpunkt, at de hellere havde set en mere beskeden nedsættelse, men de ville i hvert fald fare mere med lempe og sige: trods alt får vi en nedsættelse; det er måske ikke lige netop den, vi havde ønsket, men det er den rigtige vej. Det gør man altså ikke, og det synes jeg viser, at man i realiteten er imod en nedsættelse af valgretsalderen. Der sidder måske en angst for, at disse ny vælgergrupper kunne tænkes at rokke ved stabiliteten i vores ærkekonservative samfund. Det var kun gavnligt, hvis det ville ske, men desværre er det nok svært at gøre det alene over stemmesedlen, så angsten er sikkert ubegrundet, hvad jeg skal være den første til at beklage.

Det giver mig anledning til at understrege, at vel er nedsættelsen af valgretsalderen en demokratisk reform, men det er kun en beskeden reform, og jeg må advare imod, at man efter vedtagelsen synker tilbage i lænestolen velbehageligt nydende vort storslåede demokrati. Et blad skrev i en leder forleden, at politikerne såmænd skulle

være glade, hvis de 18-21-årige ville benytte stemmeretten, og deri er jeg enig, for det er jo en ret beskeden indflydelse, man giver folk gennem stemmeretten. De får lov til at vælge de folk ind i folketinget, som vælgerforeningerne i forvejen har opstillet, og ikke andre, og de folk, de vælger ind, stemmer i almindelighed efter en snor sammen med deres parti. Det, vælgeren får lov til, er altså kun at sige ja til et eller andet partis politik. At øve nogen virkelig indflydelse på partiernes politik har de ikke særlige muligheder for. Partiernes styrke bestemmes ret beset heller ikke engang af vælgerne, men i høj grad af dem, der støtter partierne, dels de organisationer, pengestærke enkeltpersoner og firmaer, der finansierer en stor del af partiernes virksomhed, dels den dagspresse, der for 95 pct.s vedkommende er næsten ensrettet i hovedspørgsmålene.

Der er derfor mange andre demokratiske reformer, der trænger sig på. Det fundamentalt udemokratiske, at kapitalen, erhvervslivet, aktionærerne, de store jordbesiddere sidder på det meste af magten, kan ikke ændres, uden at hele systemet ændres. Men det skal ikke forhindre os i at give det formelt prægede demokrati, som vi har i dag, et mere reelt indhold. Partierne kan stilles mere lige i deres muligheder for at meddele sig til vælgerne. Folk kan skaffe sig, gerne med politiske partiers hjælp, direkte indflydelse på den politik, der føres; og på administrationen af samfundet. Unge under uddannelse har mange steder vist et godt eksempel. De forlanger indflydelse på skoler og læreanstalter, men kravene om kontrol med og indflydelse på boligadministrationen, på ledelsen af de sociale institutioner, på den daglige kommunalpolitik og ikke mindst på fabrikker, kontorer og andre arbejdspladser vil blive stadig stærkere og vil blive gennemført. Disse reformer er vigtige, for manges vedkommende vigtigere end 18 års valgret, for de kan nemlig give valgretten mere indhold.

18 års valgretten bør altså gennemføres; den bør blot ikke forblive en isoleret demokratisk reform, men skal være den første af en lang række. Jeg er enig med andre ordførere om, at 18 års valgretten sandsynligvis går igennem den 24., såfremt den nu vedtages her i tinget, hvad det ser ud til. Men jeg er ikke slet så sikker som andre. Hvis